

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ОДЕСЬКА НАЦІОНАЛЬНА АКАДЕМІЯ ХАРЧОВИХ ТЕХНОЛОГІЙ

ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЯКОСТІ ВИЩОЇ ОСВІТИ

**Матеріали Всеукраїнської
науково-методичної конференції
(10 - 12 квітня 2019 року, м. Одеса)**

У збірнику опубліковано матеріали Всеукраїнської науково-методичної конференції «Забезпечення якості вищої освіти», яка проходила 10 - 12 квітня 2019 року на базі Одеської національної академії харчових технологій.

Для педагогічних та науково-педагогічних працівників, докторантів, аспірантів, усіх, хто цікавиться питаннями забезпечення якості вищої освіти.

Рекомендовано до друку Оргкомітетом Всеукраїнської науково-методичної конференції «Забезпечення якості вищої освіти»

Редакційна колегія:

Сгоров Б.В.	- ректор Одеської національної академії харчових технологій, д. т. н., професор (голова редакційної колегії)
Трішин Ф.А.	- проректор з науково-педагогічної та навчальної роботи, к. т. н., доцент (заступник голови редакційної колегії)
Мардар М.Р.	- проректор з науково-педагогічної роботи та міжнародних зв'язків, д. т. н., професор
Кананихіна О.М.	- проректор з науково-педагогічної та виховної роботи, соціальних питань, оздоровлення і спорту, к. т. н., доцент
Мураховський В.Г.	- директор Навчально-методичного центру забезпечення якості вищої освіти, к. ф.-м. н., доцент
Волков В.Е.	- д. т. н., професор кафедри Вищої та прикладної математики
Корнієнко Ю.К.	- директор центру дистанційної освіти, к. ф.-м. н., доцент
Радіонова О.В.	- к. т. н., доцент кафедри Технології вина та енології
Купріна Н.М.	- декан факультету економіки, бізнесу і контролю, к. е. н., доцент
Хобін В.А.	- директор Навчально-наукового центру інформаційних технологій, д. т. н., професор
Сярова А.С.	методист Навчально-методичного центру забезпечення якості вищої освіти

Оргкомітет Всеукраїнської науково-методичної конференції «Забезпечення якості вищої освіти» може не поділяти думку учасників. Відповідальність за зміст і достовірність поданого матеріалу несуть учасники.

становлення майбутніх фахівців. Практика сприяє безпосередньому поєднанню і реалізації теоретичних знань, що отримують студенти, з їх практичною діяльністю. Це дає змогу закріпити і поглибити знання теорії, а також набуті умінь і навичок, необхідних для майбутньої роботи фахівця.

Важливе місце у гуманістичній підготовці фахівців займає розвиток науково-технічної творчості студентів. З цією метою доцільно активізовувати діяльність кураторів, які залучатимуть студентів до науково-дослідної роботи, сумісної винахідницької та раціоналізаторської діяльності.

Популярними і корисними формами гуманістичного виховання можуть бути Дні кафедр, тематичні кураторські години, де студенти знайомляться з викладачами, традиціями колективу, колом наукових проблем закладу вищої освіти.

ПСИХОЛОГІЧНА КУЛЬТУРА ЯК ОСНОВА СОЦІАЛЬНО-ПРОФЕСІЙНОГО І КУЛЬТУРНОГО СТАНОВЛЕННЯ ОСОБИСТОСТІ СТУДЕНТА

А.В. Черкаський

Одним з основних завдань реформування системи освіти є цілеспрямований розвиток особистості студентів відповідно до їх інтересів, потреб і індивідуальних особливостей, а також вимог соціуму. Для вирішення цього завдання потрібне забезпечення успішної соціалізації молоді, що вчиться, створення сприятливого морально-психологічного клімату в колективі і умов для прояву активної життєвої позиції, ініціативи, самостійності, формування навичок здорового способу життя. Студент - це представник специфічної соціальної категорії людей, що готуються до професійної праці, висококваліфікованого виконання функцій фахівця в тій або іншій області діяльності.

Складність, невизначеність і суперечність сучасного соціально-культурного життя викликає значну психічну, особистісну і міжособистісну напругу, особливо у сфері спілкування і спільної діяльності людей. У цих умовах особливу роль грає психологічна культура, стимулююча суб'єктивну готовність використати наявні у особистості і соціальної спільності можливості для вдосконалення себе, свого життєвого і професійного середовища, образу і стилю життя і професійної діяльності.

Психологічна культура в якості предмета прикладних і теоретичних досліджень відокремилась порівняно недавно, хоча термін «психологічна культура» відносно часто і давно зустрічається в спеціальній літературі. До теперішнього часу існують різні концептуальні моделі психологічної культури. Психологічна культура розглядається, і як готовність особистості ефективно вирішувати широке коло повсякденних завдань і виконувати широкий спектр

соціальних ролей безвідносно до виду і особливостей діяльності (Л.С. Колмогорова), і як актуалізований культурно - психологічний потенціал разом з відповідною технологією його реалізації (О.И. Мотків), і як сукупність специфічних психологічних засобів, способів і норм особистісного розвитку і взаємодії людини друг з другом і з середовищем (Е.В. Бурмистрова).

У сучасних дослідженнях досить часто відзначається що, вища освіта - є невід'ємною частиною сучасної держави, прагнучої зберегти незалежність, соціальний генофонд, конкурентоздатну економіку, культуру. Місія сучасного ВНЗ полягає в тому, щоб за рахунок фундаментальної освітньої підготовки і успішної соціалізації молоді здійснювати послідовні і ефективні інновації у навколишньому світі. У контексті цього підходу ми вважаємо, що основними цілями ВНЗ є формування професійних і загальнокультурних компетенцій і розвиток соціально-орієнтованої особистості.

Отже, на наш погляд, одним з головних завдань ВНЗ, разом з професійною підготовкою майбутнього фахівця, є забезпечення оптимального процесу соціалізації студента.

У ВНЗ людина знайомиться зі своєю майбутньою професією, набуває певні професійні навички, вчиться взаємодіяти і вести комунікацію з широким колом осіб різної статусної спрямованості. На цьому фоні поглиблюється самосвідомість, саморозуміння, відбувається самоідентифікація людини, що належить до певної культури, суспільства.

В ході дослідження ми виділили наступні основні чинники, які впливають на особливості соціалізації студентів:

- учбовий заклад;
- культурні, політичні, економічні аспекти довкілля;
- організація, в якій студент проходить виробничі практики;
- особистісні особливості студентів.

Таким чином, учбові заклади є одним з основних чинників, які впливають на процес соціалізації і формування психологічної культури особи сучасного студента. Як ми вже відмічали вище, період навчання є дуже важливим етапом соціалізації молодшої особи. Саме студентський вік є сенситивним для процесу активного формування соціальної зрілості людини.

Психологічна грамотність є «азами» психологічної культури, з яких розпочинається її освоєння з урахуванням віку, індивідуальних, національних і інших особливостей. Психологічна грамотність означає оволодіння психологічними знаннями (фактами, уявленнями, поняттями, законами і так далі), уміннями, символами, правилами і нормативами у сфері спілкування, поведінки, психічної діяльності і так далі.

Основна відмінність психологічної грамотності від компетентності полягає, на наш погляд, в тому, що грамотна людина знає, розуміє (наприклад, як поводитися, як спілкуватися в тій або іншій ситуації), а компетентний - реально і ефективно може використати знання в рішенні тих або інших

проблем. Завдання розвитку компетентності - не просто більше і краще знати людину, а включення цих знань в «психологічну практику» життя.

Ціннісно-смисловий компонент психологічної культури особи є сукупністю особово значимих і особово цінних прагнень, ідеалів, переконань, поглядів, позицій, стосунків, вірувань в області психіки людини, його діяльності, взаємовідносин з оточенням і так далі. Цінність на відміну від норми, нормативу припускає вибір і тому саме в ситуаціях вибору найяскравіше проявляються характеристики, що відносяться до ціннісно-смислового компонента культури людини.

Рефлексія є відстежуванням цілей, процесу і результатів своєї діяльності по привласненню психологічної культури, а також усвідомлення тих власних внутрішніх змін, які відбуваються.

На наш погляд, виділені складові психологічної культури особи універсальні і можуть бути віднесені до моральної, валеологічної, екологічної і інших компонентів загальної культури.

ЯК ПРОВЕСТИ ЕФЕКТИВНЕ ПРАКТИЧНЕ ЗАНЯТТЯ?

Н.В. Ліщенко

Практичні заняття відіграють важливу роль у підготовці кваліфікованих фахівців. Для ефективного їхнього проведення заняття повинні чергуватися з лекціями і логічно продовжувати роботу, почату на ній. Лекція закладає основи наукових знань, а практичне заняття дозволяє поглибити, деталізувати знання, отримані на лекції, одержати навички практичного використання цих знань. Практичні заняття розвивають мову студентів, мислення, схильність до творчості. Крім того, звичайно, заняття дозволяють перевірити знання студентів, використовуючи оперативний зворотний зв'язок. Ефективність проведення практичних занять по дисципліні «Технологічні основи машинобудування» може бути підвищена за рахунок дискусій, тренувальних вправ. Не рекомендується обмежуватися рішенням завдань з використанням довідників, побудовою графіків і заповненням таблиць. Студенти засвоюють тоді знання, коли розуміють, що саме ці навички, отримані на цьому конкретному занятті, їм знадобляться для подальшої професійної діяльності. Інтерес втрачається, коли розуміють, що можливості занять вичерпано. Студенти повинні відчувати ріст складності завдань, тоді це надає інтерес до сприйняття інформації на заняттях.

Тренувальні вправи по зазначеній вище дисципліні можуть проводитися таким чином. На машинобудівній практиці, яка проводиться на другому курсі, студенти одержують креслення деталей, що використовуються у харчовому машинобудуванні. На практиці вони збирають інформацію про ці деталі, машини, у яких використовуються ці деталі, технологічні процеси виготовлення

Психологічна культура як основа соціально-професійного і культурного становлення особистості студента	
А.В. Черкаський.....	139
Як провести ефективне практичне заняття?	
Н.В. Ліщенко.....	141
Екологізація освіти як засіб формування екологічної культури	
О.Л. Гаркович, І.В. Коваленко, І.О. Кузнецова, Р.І. Шевченко.....	142
Організаційна динамічність навчального процесу	
С.В. Сахарова, Т.М. Барабаш, І.С. Бобрікова, Б.О. Рибалов.....	144
Планування підготовки студентів - регбістів	
Н.Г. Лаговська.....	147
Індикатори системи внутрішнього забезпечення якості освіти: досвід Хортицької національної академії	
Л.В. Анісімова, І.Ю. Антоненко, А.Г. Олененко.....	148
Основні принципи формування внутрішньої системи забезпечення якості у закладі вищої медичної освіти	
С.В. Гордійчук.....	152
Виробнича практика - один із засобів забезпечення якості вищої освіти	
Ю.І. Дем'яненко.....	154
Забезпечення інноваційного комплексного міжкафедрального дипломного проектування шляхом впровадження елементів гуманізації	
К.В. Рєзнік, Г.С. Паламарчук, Н.О. Перетяка.....	155
Про практичний досвід освітнього співробітництва між ОНАХТ і Коледжем промислової автоматики та інформаційних технологій	
Т.П. Андріяш, С.В. Васильєв.....	158
Особливості проблемно-орієнтованого навчання студентів	
Н.Ю. Соколова, К.В. Аветисян, К.В. Хвостенко, Л.О. Мар'янова.....	160
Розвиток професійно-комунікативної педагогічної діяльності вчителя як важливого ресурсу забезпечення якості роботи закладу освіти	
О.М. Цимбалюк.....	161
Педагогічний контроль	
Н.В. Хоренжий, А.П. Лапінська, О.С. Волошенко.....	164
Методологічні основи формування якостей сучасного викладача в ОНАХТ	
А.К. Кац, Г.М. Станкевич.....	166
Заохочення молоді до технічної творчості - складова успішної підготовки інженерних кадрів	
Г.А. Гончарук, А.П. Ліпін, О.В. Опришко, І.М. Шипко.....	168
Системне формування моделі конкурентоспроможного випускника для харчової та зернопереробної галузей	
О.І. Гапонюк, Г.А. Гончарук, О.В. Алексашин, І.М. Шипко.....	170
Зміни в сучасній освіті	
С.Ю. Вігуржинська, В.І. Колесник.....	172
Особливості конструювання тестових завдань	
І.Р. Біленька, Н.А. Лазаренко, Я.А. Голінська.....	175